Írta: Major Zoltán
2025. szeptember 23. kedd, 06:41

Két barát. Közülük az egyik a melegebb, a másik a hidegebb évszakokat kedveli, és ahogy az évszakok, a barátságuk is folyton változik. Ahogy az előadás címe is sugallja: *Körbe, körbe, karikába*. És hogy mi jár még körbe-körbe? Kiderül a Bóbita Bábszínház legújabb pöttömszínházi előadásából, amelyet szeptember 6-án mutattak be. Kocsis Rozival, az előadás rendezőjével beszélgettünk többek közt a körkörösségről és arról, hogy milyen a jó babaszínházi előadás.
(Fotók forrása: Bóbita Bábszínház)

- Az előadás címe *Körbe, körbe, karikába*, amely bár sokat sejtet, többféle értelmezése lehet. Miről szól az előadás, és mire vonatkozik a cím?

- Egyrészt nagyon játékos, jól hangzó cím, aminek jó ritmusa van, ami segít abban, hogy a babákhoz közel jusson az előadás. Másrészt egyfajta filozófia is visszaköszön benne, amilyen az ősi rigmusokban, mondókákban, népdalokban, gyerekdalokban van. Minden forog körbe-körbe, ahogy mi is tapasztaljuk. Mi az előadásban főként az évszakok és a kapcsolatok forgására építettünk. Bármilyen kapcsolatot nézünk, legyen az baráti vagy szerelmi kapcsolat, mindig ugyanazok a dolgok ismétlődnek, egy spirálban felfelé vagy lefelé mennek. A mi darabunkban két barát szerepel, akik között van egy nézeteltérés. Az egyik azt állítja, hogy a tavasz és a nyár fantasztikus, a másik viszont azt mondja, hogy az ősz és a tél sokkal kedvezőbb. Mondhatnánk, hogy egy tavasz-nyár és ősz-tél tündérrel találkozunk, de ők nem

tündérek, hanem két barátról van szó. Azt se szerettem volna, hogy ezek a csodálatos színésznők, **Papp Melinda** és **Várnagy Kinga** óvodást játsszanak. Nem, a *Körbe, körbe…* című előadásban két nő játszik, akik egymás mellett élnek, közös dolgaik vannak, de abban különböznek össze, hogy az egyik a melegebb évszakokhoz, a másik pedig a hűvösebb évszakokhoz vonzódik.

- Hogyan épül fel az előadás dramaturgiája?

- Az előadás dinamikája úgy működik, ahogy a barátság dinamikája: néha valamiben egyetértenek, aztán megpróbálják egymást meggyőzni a saját igazukról. Ezen összevesznek, persze nem véglegesen, de eltávolodnak egymástól szó szerint is, mert széttolják a házat, amiben élnek, szétválik a tető. Végül azonban mindketten rájönnek, hogy egyedül lenni nem jó. Játszani nem jó magányosan, és a barátságnak sem tesz jót. Nagyjából úgy épül fel a dramaturgiai szerkezet, hogy az egyik állít valamit, a másik pedig pont az ellenkezőjét. Minden színházi előadásban van egy konfliktus, ami nálunk nem egy hamleti kérdés, más szinten van, de azért fontos a maga szintjén. A győzködés időszakában rafinált módon be lehet húzni a másikat a csőbe, amibe ő naivan belemegy, mert nagyon jó a játék, már majdnem tetszik a másik által kedvelt évszak, azonban rájön, hogy a barát ravaszkodik vele, át akarja verni. Talán nem árulok nagy titkot, ha elmondom, hogy a végén ráébrednek, hogy négy évszak van, amely körbe-körbe jár, egymást mindig követve, ahogy az élet is barátságból barátságba tart, és minden így folyik tovább, „játék után újra játék, mindig körbe, mindig körbe.” Szeretném, ha a szülők számára ez derülne ki, a babáknak pedig remélem tetszeni fog, mert jó ritmusa van, és téli és nyári mondókák váltogatják egymást.

- Hogyan lehet megszólítani a gyerekeket, illetve fenntartani a figyelmüket, érdeklődésüket?

- Az alapvető emberi attitűdöket nagyon stilizáltan mutatjuk be. A babaszínház egy kicsit kitettebb játék. Amikor ilyen jellegű előadást készítek, meg kell kérni a színészeket, hogy nézzenek ki a közönségre, a babára és lépjenek vele közvetlen kommunikációba. De annak ellenére, hogy az előadás kitettebb, stilizáltabb szöveget és játékot használ, a viszonyok reálisak: igazából megsértődök rád, igazából szeretlek téged, igazából megbántottál és megbántódtam, illetve igazából kérek bocsánatot és leszünk újra jóban egymással. Ebben nem szeretek elvonatkoztatni, mert a babáknak is valódi érzelmei vannak. Ráadásul az előadásban vannak olyan játékok, amire már a pár hónapos babák is ráismernek, például a kukucska-játék. A tapasztalatok alapján a műfaj nagyon népszerű, Győrben most már tíz feletti számú babaszínházi előadást tartunk műsoron. Azonban nekünk külön babatermünk van a színházban, és minden szombaton két előadást tartunk, mert annyira rászoktak és

megszerették a szülők. A bölcsődéknek is bérletben játsszuk ezeket a darabokat. Természetesen nem várjuk el, hogy hogy a három-négy hónapos, féléves gyerkőcöket behozzák a Vaskakas Bábszínházba, kimegyünk az intézményekbe. A Bóbitában is rendkívül jó tapasztalataim vannak, ez már nem az első munkám az itteni színészekkel, és ők is nagyon jól értik ezt a nyelvet.

- A *Körbe, körbe, karikába* teljesen új darab, vagy egy korábbinak az újragondolása?

- Az előadás már volt a Vaskakas Bábszínházban, amelyet a Jászai Mari-díjas bábművész, Ujvári Janka – aki szintén bóbitás volt korábban – rendezett 2016-ban, és én voltam a dramaturgja. De az a darab teljesen más volt. Nem is jó, ha dramaturgnak nevezem magam, mert ezek egy-kettő kivételével nem saját szövegek, hanem mondókák, népi játékok szövegecskéi, gyerekdalok szövegei, és így tovább, különböző szituációkba helyezve. Ez inkább szerkesztői feladatot igényel, a dramaturgiai szerkezet és a karakterek megteremtése volt a feladatom. Azt a változatot hárman játszották, két fiú és egy lány, itt két nő játssza. A szövegek és a mondókák azonosak, azonban a játék semennyire sem az. A díszlet sem azonos, amit a bóbitás előadásban **Nagy-Kovács Géza** készített, akit nem csak azért szeretek nagyon, mert a barátom, és régi a kapcsolat, hanem mert szerintem az ország egyik legtehetségesebb szcenikusa, báb- és díszlettervezője és készítője. Nem sokszor rendezek a Bóbitában, de amikor igen, akkor mindig őt kérem fel, díszletre mindenképp, mert nagyon tudja, hogy mi működik a színpadon. Rab Viki az előadás zeneszerzője, győri bábszínész, a Vaskakas zenei vezetője. Mostanra már jelentős zeneszerző, az ország szinte valamennyi színházában és bábszínházában használják a zenéit. Azon túl, hogy nagy rajongója vagyok, és szintén jó barátom, nagyon érti a babaszínházat. Játszott, és a mai napig játszik előadásokban mint színész, és az egyszerű kis népdalokat, gyerekdalokat nagyon jól meg tudja csavarni, hozzátéve egy kis modulációt, ritmusváltást, világzenei hangzást, ami a gyerekek idegrendszerét nem teszi tönkre, és az anyukák és apukák sem unják el az előadást. Azt szeretem, hogyha mindenki jól érzi magát. Alapelvem, hogy a jó gyerekszínházi előadást a felnőtt is élvezi. Ugyanis amelyik didaktikus, szájbarágós, az a gyerekeknek se jó. Csak ők ezt nem tudják megfogalmazni. Legfeljebb annyit mondanak, hogy milyen unalmas volt az előadás, és egy kicsit se figyelnek oda. Udvariasságból nem néznek végig semmit. A kisbabáknál más a helyzet, mert náluk még nagyon sok minden befolyásolhatja a befogadást. Sokuknak ez az első közösségi élményük. Bejönnek az előadásra, ahol ott van körülöttük ötven ember, akiknek fura

szaguk van, furán viselkednek, furán nevetnek. De az is lehet, hogy azért sírnak, mert fáj a hasuk. Itt is, csakúgy, mint Győrben, az előadás nyitott, ki lehet közben menni, és mivel etűdökre épül a dramaturgia, nem maradnak le semmiről.

- A két színésznő közül Papp Melindával még nem dolgoztál. Milyen volt a közös munka vele és Várnagy Kingával?

- Valóban, Melindával még nem dolgoztam. Ő hozzám hasonlóan a bölcsészkarról jött, és együtt jártunk a Színművészeti Egyetemre, osztálytársak voltunk, ahol jóban voltunk egymással, most is nagyon jó barátom. Teljesen hasonlóan gondolkodunk színházról, bábszínházról, esztétikai értékekről. Színésznek is kiváló, de most dolgoztunk először együtt. Egyrészt rendkívül intelligens, másrészt nagyon érzékeny, harmadrészt tapasztalt bábos. Babaszínházat még nem csinált, de semmi probléma, mert fejben kell ott lenni. Ha érti, tudja, hogy mit és hogyan kell csinálni, akkor ez sima ügy. Kingát szintén nagyon szeretem, kislánykora óta ismerem. Én is a Bóbitában kezdtem, ezért a színészek, színházvezetés és a repertoár zömét ismerem. Úgy vagyunk ezzel, mint az orosz irodalomban Gogollal, hogy mindenki a Bóbita köpönyegéből bújt ki. Nem véletlen, hogy ez a legrégebbi vidéki bábszínház. Valamilyen úton-módon vagy itt tanultunk bábozni, vagy játszottunk, rendeztünk vendégként, vidéki bábszínházakban nagyon sokunknak van erős kötődése a Bóbita műhelyhez. Nekem ez a kapcsolat már akkor megvolt, amikor még külsősként dolgoztam itt, miközben a Zipernowskyban tanítottam, és most is, amikor egy másik bábszínházban dolgozom.

- Győrben, a Vaskakas Bábszínházban vagy igazgató. Milyen elképzelések alapján vezeted a bábszínházat?

- Azt szoktam mondani, és tényleg komolyan is gondolom, hogy igazgatónak lenni nem egy hivatás, hanem egy pozíció. A hivatásom az, hogy bábszínész vagyok. Rendezőnek sem mondom magam, inkább játékmesternek, illetve néha dramaturg vagyok. Azt is szoktam mondani, hogy színésznek lenni csodálatos, bábszínésznek lenni pedig hatványozottan az.

Persze igazgatónak is jó lenni, hiszen egy közös értékrend mentén működő csapat felépítése, egy esztétikai minőség vagy ízlés és egy repertoár kidolgozása elég izgalmas munka. Ehhez talán értek, hogy így ki tudom választani az embereket, akik nagyon abba az irányba kívánnak haladni, amerre a Vaskakas Bábszínház tart. Mi is pont úgy küzdünk mindenféle nehézséggel, és hiába gondolják azt az emberek, hogy Győr gazdag város, a válság ott is válság, és nekünk is éppúgy nehéz működni.

- Hogyan kezdtétek a Vaskakasban az évadot?

- Most már nálunk is beindultak a próbák, elsőként a *Tücsök panzió* című előadást mutatjuk be októberben, amit Pass Andrea írt és rendez, és ami két népdalra épül: „Házasodik a tücsök, szúnyog lányát kéri”, illetve „Zöld erdőben a tücsök, házasodni készül, ölelgeti a legyet, kéri feleségül”. Az egyik tücsök a szúnyoggal, a másik a léggyel kíván házasodni, amiből igazi vígjátéki helyzet kerekedik ki, mert mindenki mindenkit összekever, és azt hiszik, hogy csak egy tücsök van. Ebben én Moly néni szerepét játszom, aki az esküvői ruhaszalon tulajdonosa. Csupa csipkében leszek, amit magamnak rágtam ki, hogy szép csipkés legyen. A próbák alatt is napi kapcsolatban voltunk, szerencsére csak sokára lépek színpadra a darabban, így nélkülem is tudtak próbálni. A próbák is vidáman teltek. Szeretem, ha az évad kezdő- és záródarabja is olyan, amin a közönség nagyon jól érzi magát. Kedvelem a problémameséket, a tükröt tartó meséket, a fontos népmeséket és kortárs meséket, de nagyon jó az, amikor a közönség, a gyerekek együtt nevetnek. Ha vidáman mennek el az előadásról, és szívesen jönnek vissza a következőre.

{jcomments off}